

## 252

## ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 19 grudnia 1970 r.

## w sprawie przysposobienia obronnego młodzieży pozaszkolnej.

Na podstawie art. 22 ust. 2 i art. 157 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przysposobienie obronne młodzieży pozaszkolnej ma na celu przygotowanie tej młodzieży do spełnienia powszech-

nego obowiązku obrony przez szkolenie w zawodach i specjalnościach przydatnych w służbie wojskowej.

§ 2. 1. Obowiązkowi przysposobienia obronnego młodzieży pozaszkolnej, zwanemu dalej „przysposobieniem obronnym”, podlegają mężczyźni od początku roku kalendarzowego, w którym kończą 18 lat życia, do końca roku, w którym kończą 23 lata, jeżeli:

- 1) ukończyli co najmniej szkołę podstawową i nie uczęszczają do szkół,
- 2) zostali uznani za zdolnych do służby wojskowej,
- 3) odpowiadają warunkom psychofizycznym określonym dla danego zawodu lub specjalności w odrębnych przepisach,
- 4) zostali wytypowani przez powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy.

2. Obowiązki przysposobienia obronnego mogą być poddane również kobiety, które odpowiadają warunkom określonym w ust. 1.

3. Młodzież nie objęta obowiązkiem przysposobienia obronnego może ochotniczo zgłaszać się do odbycia tego przysposobienia po ukończeniu 17 lat życia.

§ 3. 1. Osoby wytypowane do odbywania przysposobienia obronnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 18 lat życia, są obowiązane stawić się do poboru.

2. Ochotnicze zgłoszenie się do odbycia przysposobienia obronnego po ukończeniu 17 lat życia jest równoznaczne z ochotniczym zgłoszeniem się do poboru.

3. Stawienie się mężczyzn do poboru stosownie do ust. 1 lub 2 jest równoznaczne z wcześniejszym dopełnieniem tego obowiązku.

§ 4. 1. Obowiązek odbywania przysposobienia obronnego powstaje z dniem doręczenia wezwania do odbywania tego przysposobienia.

2. Obowiązkiem odbywania przysposobienia obronnego na zasadach ustalonych w rozporządzeniu mogą być objęte również osoby, które odbywały już przysposobienie obronne w czasie uczęszczania do szkół, z wyjątkiem osób, które ukończyły przysposobienie obronne prowadzone w szkołach dla absolwentów szkół średnich o co najmniej dwuletnim okresie nauczania.

3. Osoby odbywające przysposobienie obronne zwalnia się od obowiązku kształcenia zawodowego młodzieży nie uczęszczającej do szkół lub nie pracującej zawodowo. Ukończenie przysposobienia obronnego uważa się za wykonanie obowiązku kształcenia zawodowego.

§ 5. Przepisobienie obronne prowadzą organizacje i stowarzyszenia wyższej użyteczności, których statuty przewidują działalność w zakresie przysposobienia obronnego lub uprawiania dziedzin sportu mających znaczenie obronne.

§ 6. 1. Przepisobienie obronne polega na odbywaniu zajęć szkoleniowych na kursach organizowanych w wymiarze do 400 godzin, w zasadzie w czasie wolnym od pracy. Zajęcia szkoleniowe mogą być również organizowane w dniach ustawowo wolnych od pracy, z tym że co najmniej dwa takie dni w miesiącu powinny być wolne od zajęć.

2. Na kursach szkoleniowych przygotowuje się:

- 1) kierowców samochodowych,
- 2) nurków i płetwonurków,
- 3) skoczków spadochronowych,
- 4) pilotów specjalności lotniczych.

3. Minister Obrony Narodowej może w razie potrzeby zalecić szkolenie na kursach również w innych zawodach i specjalnościach przydatnych w służbie wojskowej.

4. Uczestnicy kursów mogą być kierowani na szkolenie prowadzone na obozach skoszarowanych, jeżeli obozy takie są przewidziane w programach szkolenia. Czas przeszkolenia na obozie nie może przekraczać 15 dni.

§ 7. 1. Programy szkolenia na kursach oraz czas trwania szkolenia ustalają naczelné organy organizacji i stowarzyszeń, o których mowa w § 5, na podstawie założeń określonych przez Ministra Obrony Narodowej.

2. Jeżeli po ukończeniu szkolenia ma być wydany dokument stwierdzający uprawnienia do wykonywania określonych czynności w danym zawodzie lub specjalności (np. prawo jazdy, licencja lotnicza), szkolenie powinno być prowadzone ponadto zgodnie z programami i instrukcjami ustalonymi dla poszczególnych zawodów i specjalności w odrębnych przepisach.

§ 8. 1. Do odbywania przysposobienia obronnego typuje imiennie osoby, o których mowa w § 2, powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy, właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) tych osób lub ich pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące, kierując je jednocześnie na badania w celu stwierdzenia, czy odpowiadają warunkom psychofizycznym wymaganym w danym zawodzie lub specjalności (§ 2 ust. 1 pkt 3). Koszty przejazdu do miejsca przeprowadzania badań i powrotu do miejsca pobytu (zamieszkania) ponoszą organy wojskowe, jeżeli odległość przekracza 25 kilometrów.

2. Do odbywania przysposobienia obronnego na kursach kierowców samochodowych nie należy typować absolwentów zasadniczych szkół rolniczych i szkół przysposobienia rolniczego.

3. Powiatowe (miejskie, dzielnicowe) sztaby wojskowe powinny przy typowaniu do odbywania przysposobienia obronnego, w miarę możliwości, uwzględniać wnioski organów administracji państwowej i organizacji społecznych.

4. Minister Obrony Narodowej lub organ przez niego upoważniony określa corocznie — w uzgodnieniu z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów — liczbę osób podlegających przeszkoleniu na poszczególnych rodzajach kursów, stanowiącą podstawę do ustalenia wysokości środków finansowych na ten cel.

§ 9. 1. Osobom przeznaczonym do odbywania przysposobienia obronnego i zgłaszającym się ochotniczo powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy doręcza wezwania do odbycia tego przysposobienia. Z dniem otrzymania wezwania osoby te podlegają obowiązkowi odbywania przysposobienia obronnego.

2. Wezwanie do odbycia przysposobienia obronnego powinno zawierać pouczenie o zagrożeniu zastosowania środków egzekucji administracyjnej za niestawiennictwo.

3. Wezwanie stanowi dla osób skierowanych na szkolenie na obozach skoszarowanych (§ 6 ust. 4) podstawę do przejazdu na koszt wojska drogą najkrótszą z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania szkolenia na obozie i z powrotem.

§ 10. 1. Wykazy osób obowiązanych do odbywania przysposobienia obronnego powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy przekazuje właściwym organom organizacji i stowarzyszeń prowadzących kursy szkoleniowe.

2. Kierownik ośrodka terenowego organizacji lub stowarzyszenia prowadzącego przysposobienie obronne zawiadamia pisemnie osoby wezwane do odbywania przysposobienia obronnego o zaliczeniu ich w skład uczestników kursu szkoleniowego oraz o dacie rozpoczęcia kursu, dniach, godzinach i miejscu odbywania zajęć, a jeżeli w programie jest przewidziane szkolenie na obozie skoszarowanym — także o dacie rozpoczęcia i zakończenia szkolenia na tym obozie.

§ 11. 1. W razie konieczności zajęcia na kursach szkoleniowych mogą być prowadzone w godzinach pracy, nie częściej jednak niż 3 razy w tygodniu. W tym wypadku uczestnikom kursów, którzy są pracownikami, przysługuje zwolnienie z pracy na czas niezbędny do odbycia tych zajęć w wymiarze nie przekraczającym 3 godzin dziennie, z uwzględnieniem czasu koniecznego na dojazd.

2. Uczestnikom kursów odbywającym szkolenie na obozie skoszarowanym przysługuje zwolnienie z pracy przez cały okres przebywania na obozie.

§ 12. 1. Uczestnikom kursów szkoleniowych, będącym pracownikami, przysługuje od zakładu pracy:

- 1) pełne wynagrodzenie — za czas pracy opuszczony z powodu odbywania zajęć szkoleniowych w godzinach pracy (§ 11 ust. 1),
- 2) 85% wynagrodzenia — za czas pracy opuszczony z powodu odbywania szkolenia na obozie skoszarowanym (§ 11 ust. 2).

2. Osoby wykonujące pracę nakładczą zachowują prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w okresie ostatnich trzech miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym nastąpiło wezwanie do przysposobienia obronnego, podlegały ubezpieczeniu społecznemu.

3. Wynagrodzenie określone w ust. 1 i 2 oblicza się według zasad, o których mowa w art. 109 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220).

4. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi:

- 1) dla osób odbywających zajęcia szkoleniowe — zawiadomienie, o którym mowa w § 10 ust. 2,
- 2) dla osób odbywających szkolenie na obozie skoszarowanym — wezwanie, o którym mowa w § 9, z adnotacją kierownika ośrodka terenowego organizacji lub stowarzyszenia prowadzącego przysposobienie obronne o dniu zwolnienia uczestnika kursu z tego szkolenia.

5. Kierownik ośrodka prowadzącego kurs szkoleniowy jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić zakład pracy o nieobecności uczestnika kursu na zajęciach szkoleniowych odbywanych w godzinach pracy.

§ 13. 1. Osobom odbywającym przysposobienie obronne przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia w razie nagłego zachorowania lub wypadku podczas odbywania zajęć szkoleniowych albo szkolenia na obozie skoszarowanym. Prawo to przysługuje w czasie odbywania przysposobienia oraz w okresie niezdolności do pracy z powodu choroby.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, obejmują: pomoc doraźną, leczenie ambulatoryjno-domowe, leczenie szpitalne, środki pomocnicze, aparaty ortopedyczne oraz protezowanie.

3. Świadczenia lecznicze obejmują również bezpłatne leki i środki opatrunkowe wydawane z aptek otwartych.

4. Podstawę do korzystania ze świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia stanowi zaświadczenie kierownika ośrodka prowadzącego przysposobienie obronne, stwierdzające okoliczności określone w ust. 1.

5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej określi szczegółowe zasady korzystania z bezpłatnych świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia przez osoby odbywające przysposobienie obronne.

§ 14. 1. Osoby odbywające przysposobienie obronne ubezpiecza się w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków, jakie mogą wydarzyć się przy wykonywaniu zajęć szkoleniowych oraz w czasie dojazdu (drogi) do miejsca wykonywania tych zajęć i z powrotem.

2. Osoby odbywające przysposobienie obronne ubezpiecza się również w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą wyrządzić osobom trzecim podczas szkolenia lub w związku z nim.

3. Ubezpieczenia nie obejmują wypadków, za które poszkodowanemu przysługuje świadczenie z obowiązkowych ubezpieczeń komunikacyjnych.

4. W ramach ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, w razie nieszczęśliwego wypadku, w którego następstwie poszkodowany zmarł lub doznał trwałego inwalidztwa przed upływem dwóch lat od daty zajścia wypadku, zapewnia się:

- 1) w razie śmierci — 20.000 zł,
- 2) w razie całkowitego (100%) trwałego inwalidztwa wypadkowego — 40.000 zł,
- 3) w razie częściowego trwałego inwalidztwa — odpowiedni procent sumy określonej w pkt 2.

§ 15. 1. Zwolnienie z kursu szkoleniowego przed jego ukończeniem jest równoznaczne ze zwolnieniem z obowiązku odbywania przysposobienia obronnego i może nastąpić tylko w razie zmian w stanie zdrowia, uniemożliwiających uczestnikowi kursu odbywanie przysposobienia, albo w innych, szczególnie uzasadnionych wypadkach.

2. Decyzję w sprawie zwolnienia z kursu szkoleniowego podejmuje właściwy powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy.

3. Decyzję w sprawie zwolnienia ze szkolenia na obozie skoszarowanym może powziąć również kierownik ośrodka prowadzącego szkolenie, zawiadamiając o tym właściwy powiatowy (miejski, dzielnicowy) sztab wojskowy.

§ 16. Uczestnikom kursów szkoleniowych odbytych w ramach przysposobienia obronnego wydaje się zaświadczenie stwierdzające rodzaj ukończonego kursu.

§ 17. Uczestnicy kursów szkoleniowych odbywanych w ramach przysposobienia obronnego nie ponoszą opłat związanych z przyjęciem na kurs i składaniem egzaminów oraz kosztów nauki.

§ 18. Organizacje i stowarzyszenia, o których mowa w § 5:

- 1) zapewniają uczestnikom szkolenia na obozie skoszarowanym bezpłatne wyżywienie i zakwaterowanie według norm ustalonych dla pracowników skierowanych na kursy szkolenia zawodowego,
- 2) pokrywają koszty przejazdów uczestników kursów na zajęcia szkoleniowe z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania zajęć i z powrotem najtańszym państwowym środkiem komunikacji,
- 3) zawierają z Państwowym Zakładem Ubezpieczeń umowy ubezpieczenia, o których mowa w § 14.

§ 19. 1. Koszty związane z organizacją i prowadzeniem kursów w ramach przysposobienia obronnego podlegają zwrotowi na rzecz organizacji i stowarzyszeń, o których mowa w § 5, w formie opłaty ustalonej za dany rodzaj szkolenia.

2. Zwrotu kosztów dokonują:

- 1) za szkolenie kierowców na kursach samochodowych — organy komunikacji prezydów właściwych wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w porozumieniu z właściwymi wojewódzkimi (równorzędnymi) sztabami wojskowymi — z dotacji celowej przydzielanej wojewódzkim radom narodowym (radom narodowym miast wyłączonych z województw),
- 2) za szkolenie na pozostałych kursach — organy wojskowe określone przez Ministra Obrony Narodowej — ze środków przewidzianych na ten cel w budżecie centralnym.

3. Zobowiązuje się Przewodniczącego Państwowej Komisji Cen do ustalenia w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Finansów na wniosek zarządów głównych organizacji i stowarzyszeń, o których mowa w § 5, jednostkowych opłat za poszczególne rodzaje szkolenia.

§ 20. Uczestnicy kursów prowadzonych w ramach przysposobienia obronnego, odbywający szkolenie w dniu wejścia w życie rozporządzenia, odbywają to szkolenie na dotychczasowych zasadach.

§ 21. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom Obrony Narodowej, Komunikacji i Finansów oraz innym zainteresowanym ministrom i prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*